

COOL, August, vakbondsleider (Sint-Niklaas-Waas 28 augustus 1903).

Zoon uit een arbeidersgezin met twaalf kinderen, die met veel belangstelling voor het sociale leven werden opgevoed. Zijn vader was voorzitter van de plaatselijke christelijke Metserbond, zijn moeder leidde de Textielbond. Een der zoons was pater Anicetus Cool, die een rol zou spelen in de sociale beweging in Limburg.

August Cool studeerde aan de technische school in Sint-Niklaas en werd technisch tekenaar, het beroep dat hij in 1919 in zijn geboortestad en sinds 1920 te Eisden, Limburg, uitoefende. In 1922 werd hij door Monseigneur Broeckx naar de Sociale School te Heverlee bij Leuven gezonden, waar hij deel uitmaakte van de zgn. „wonderklas” (met P.W. Segers, Gerard Neels, Jules Coussens, Oscar Behogne e.a.). Hij beëindigde zijn studie met een verhandeling over de psychologie van de mijnwerker.

In 1924 werd hij secretaris van het Gewestelijk Christelijk Vakverbond te Beringen, in 1925 secretaris van de Centrale der Vrije Mijnwerkers voor Limburg. In 1928 benoemde men hem tot Vlaams secretaris van de Centrale der Vrije Mijnwerkers, die ook een Waalse secretaris bezat. In 1932 werd hij algemeen secretaris van het Algemeen Christelijk Vakverbond (ACV) en op 15 oktober 1946 volgde hij de bij een vliegtuigramp omgekomen voorzitter Henri Pauwels op. Tweeëntwintig jaar lang bleef hij aan het hoofd van het ACV.

August Cool, die eind 1968 ontslag nam bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, hielp tevens de vakbeweging in Congo en in andere ontwikkelingslanden oprichten en organiseren. Hij was ook de stichter van de Europese Organisatie van het Internationaal Christelijk Vakverbond, nu het Wereldverbond van de Arbeid, waarvan hij sinds 1968 voorzitter is. Hij is lid van de raad van beheer van de Katholieke Universiteit Leuven, sinds 1968 voorzitter van Justitia et Pax in België en verder actief in diverse verenigingen voor sociale hulpverlening. Het directiecomité van het dagblad Het Volk wordt door hem voorgezeten.

Als jonge Vlaamsgezinde stond hij aanvankelijk

onder de invloed van zijn stadgenoot August Borms, op wiens avondschool hij Frans leerde. Na de Eerste Wereldoorlog hielp hij mee aan de Vlaamse actie in de geest van de Frontpartij. Hij stichtte in Sint-Niklaas een vereniging, De Vlaamse Kerels, die van 1919 tot '21 actief was, driehonderd leden telde en reageerde tegen de anti-Vlaamse hetze in die dagen. Toen dit tot een familie-conflict dreigde te leiden, ging hij zich op raad van zijn broer, pater Anicetus, in het Limburgse Eisden vestigen. Daar ontdekte de achttienjarige de nood van de arbeiders in de uitsluitend door Franstaligen geleide metaalfabrieken en kolnmijnen. Hij richtte er al gauw een vakbond op en begon van daaruit een syndicale bedrijvigheid die in de hele Maaskant weerklank vond en zou leiden tot de stichting van andere afdelingen. Dank zij Mgr. Broeckx kon hij zich verder bekwamen en zijn roeping als sociaal werker volgen. Zijn flamingantisme verdiepte zich, toen hij als vakbondssecretaris in contact kwam met de ellende van de kleine man in Limburg en met de moeilijkheden van de Vlaamse en andere gastarbeiders in Wallonië. Sociale beweging en V.B. moesten voor hem één zijn.

Als secretaris van de Centrale der Vrije Mijnwerkers in Limburg kreeg hij van zijn voorzitter Jaak van Buggenhout opdracht, in Luik, Charleroi, de Voerstreek en de Oostkantons vergaderingen te gaan houden voor de talrijke Vlamingen en de andere niet-Franstalige arbeiders die daar woonden. Hij ging er samenwerken met de enkele paters die voor de zielzorg van de ingeweken werklieden verantwoordelijk waren. Als Vlaams secretaris van de Centrale zorgde hij ervoor dat er een Vlaamse onderafdeling in Wallonië kon werken en dat er Vlaamse vakbondspropagandisten kwamen.

August Cool was tevens betrokken bij de uitgave van *De Broederband*, het blad van de gelijknamige vereniging van Vlamingen in Wallonië, waarin hij geregeld onder het pseudoniem *Lieveken* over actuele zaken schreef. Na zijn benoeming tot secretaris van het ACV bleef hij geregeld naar Wallonië terugkeren. (Z. Vlamingen in Wallonië.) In de jaren dertig distantieerde August Cool zich van de rechtse stromingen in de V.B. Hij kante zich tegen de autoritaire en militaristische ideeën. Als voorzitter van het ACV toonde hij zich een voorstander van culturele autonomie en van decentralisering, maar ook van de economische en financiële eenheid van België. Op zijn actief moet ook worden geschreven het initiatief tot oprichting van een Vlaams weekblad in toenmalig Belgisch Congo, een weekblad waarvan hij de mogelijkheden ter plaatse naging en dat in juli 1951, onder de titel *De Week* en in samenwerking met *Het Volk*, voor het eerst verscheen.

August Cool vatte in 1972 zelf zijn flamingantisme als volgt samen: „Op een natuurlijke wijze Vlaams zijn, onszelf zijn. Wij zijn de sterksten, als wij het willen”.

LITERATUUR: J. Olsen, *Al pratend met August Cool*, in *Het Pennoen* (februari 1968); - L. de Clerck, *Interview met 65-jarige Gust Cool*, in *Gazet van Antwerpen* (28 augustus 1968); - E.V.C. [= E. van Cauwelaert], *Ik heb veel gestreden...*, in *Het Volk* (28 augustus 1968); - H. Der [= H. de Ridder], *Gust Cool: Ik ben geen doctrinair meer*, in *De Standaard* (24 oktober 1968); - J. Florquin, *August Cool*, in *Ten huize van...*, VII (1971).

GASTON DURNEZ